

SV

SV

SV

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 19.7.2010
KOM(2010)390 slutlig

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

om genomförandet av den europeiska kulturagendan

SEK(2010)904

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

om genomförandet av den europeiska kulturagendan

1. INLEDNING

Kulturen står i centrum för det europeiska projektet och ligger till grund för Europeiska unionens motto ”förenade i mångfalden”. Respekten för den kulturella mångfalden och förmågan att enas kring gemensamma värden har garanterat att det råder fred, välbefinnande och solidaritet i EU. I dagens globaliserande värld kan kulturen bidra till den europeiska strategin för smart och hållbar tillväxt för alla och till ömsesidig förståelse och samarbete i världen.

I och med antagandet av den europeiska kulturagendan¹ 2007 inleddes ett nytt kapitel för kultursamarbetet på EU-nivå. För första gången uppmanades alla partner – EU-institutioner, medlemsstater och det civila samhället på kulturområdet – att samla sina insatser för att nå följande uttryckligen fastställda gemensamma mål, som stöddes av rådet²:

- Främja kulturell mångfald och interkulturell dialog.
- Främja kulturen som en drivkraft för kreativitet.
- Främja kulturen som ett väsentligt inslag i unionens internationella förbindelser.

För att stödja samarbetet innehåller agendan även följande arbetsmetoder som är nya för kulturområdet:

- Tillämpning av den öppna samordningsmetoden för att skapa ett närmare samarbete mellan medlemsstaterna om de prioriteringar som fastställs i rådets arbetsplan för kultur 2008–2010³.
- En mer strukturerad dialog med det civila samhället på kulturområdet genom flera olika plattformar för diskussion och utbyte.

Syftet med rapporten

I rapporten granskas de framsteg som har gjorts på EU-nivå och nationell nivå för att nå agendans tre mål. De första erfarenheterna av de nya arbetsmetoderna utvärderas på grundval av de nationella rapporter som inlämnats av medlemsstaterna och arbetsgruppernas⁴ och

¹ http://eurlex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexapi!prod!DocNumber&lg=en&type_doc=COMfina&an_doc=2007&nu_doc=0242&model=guicheti
² [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32007G1129\(01\):SV:NOT](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32007G1129(01):SV:NOT)
³ [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42008X0610\(01\):SV:NOT](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42008X0610(01):SV:NOT)
⁴ Samordningsgruppernas slutliga rapporter: http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/doc1565_en.htm

plattformarnas arbete⁵. Kommissionens slutsatser av analysen presenteras i avsnitten 3.1.2 och 3.2.2.

En närmare redogörelse för de framsteg som har gjorts för att se till att de kulturella aspekterna beaktas på lämpligt sätt inom berörda EU-politikområden (integrering) lämnas i det arbetsdokument som åtföljer den här rapporten.

2. FRAMSTEG FÖR ATT NÅ AGENDANS MÅL

2.1. Mål 1: Främja kulturell mångfald och interkulturell dialog

Det har gjorts framsteg inom många områden.

Under **Europeiska året för interkulturell dialog 2008**⁶ genomfördes informationskampanjer, och man arbetade med att utveckla den politiska debatten om interkulturell dialog. Det europeiska året för interkulturell dialog har gett upphov till ny politik och nya strukturer i flera medlemsstater, och på EU-nivå nåddes en politisk överenskommelse om främjande av interkulturella kompetenser⁷ och om den interkulturella dialogens roll i de yttre förbindelserna⁸. Plattform för ett interkulturellt Europa offentliggjorde ”Regnbågsrapporten” med rekommendationer från det civila samhället och fortsätter att främja den.

En arbetsgrupp har undersökt hur villkoren för **konstnärers** och andra kulturarbetares **rörlighet** kan förbättras. Arbetet har både inriktats på att se på vilka hinder som finns för rörligheten och hur de kan hanteras, t.ex. genom förbättrade informationssystem, och på förmedlingsorganisationer. Gruppen har även arbetat med ett pilotprojekt som finansierades med 3 miljoner euro, som utvecklar och testar nya idéer om rörlighetsbidrag.⁹ Kommissionen arbetar även bredare på det här området med att hantera alla hinder som EU-medborgare kan möta när de utövar sina rättigheter som unionsmedborgare i samtliga aspekter av vardagen, och kommer att offentliggöra en rapport om medborgarskap senare i år.

Danmarks nya program DIVA (*artist-in-residence*) stöder inkommande konstnärer inom visuell konst, musik, litteratur, balett, teater osv. Ett program för danska konstnärer som vill arbeta utomlands är under utveckling. Det nya tjeckiska programmet för kreativa insatser eller studier stöder rörlighet för nytt skapande.

Arbetsgruppen för **rörlighet för konstsamlingar** har gjort en grundlig jämförelse mellan arbetsmetoder inom flera områden, bland annat när det gäller annat incitament och hinder för utlåning. Kommissionen arbetar även med en undersökning om förebyggande och bekämpning av olaglig handel med kulturvaror. Ett pilotprojekt för att undersöka utvecklingen av varningsnätverket för kulturarv inleddes 2010 av Europaparlamentet.

⁵ Plattformens rekommendationer: http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/doc1199_en.htm

⁶ Se http://ec.europa.eu/culture/key-documents/doc539_en.htm

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:141:0014:0016:SV:PDF>

⁸ http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/doc/ICD_external_relations_en.doc.pdf

⁹ http://ec.europa.eu/culture/our-programmes-and-actions/doc417_en.htm

Nederländerna genomför en informationskampanj om olaglig handel med kulturvaror. Kampanjen har inriktats på fyra centrala områden: handeln med konst, allmänheten, kulturarv, institutioner och rättsvårdande myndigheter. Genom ett statligt program på Cypern får konstnärer hjälp med förflyttnings- och utställningskostnader, både för konstverk som ställs ut på Cypern och för cypriotiska konstverk som ställs ut utomlands.

En av arbetsgrupperna har inriktat sig på synergier mellan **utbildning och kultur**, och dessa frågor har även behandlats av Plattform för tillgång till kultur. På EU-nivå har politiska slutsatser utfärdats om främjande av en kreativ generation¹⁰. I slutsatserna fastställs att kulturella uttryck och tillgång till kultur spelar en väsentlig roll för att utveckla barns och ungas kreativitet.

Slovenien har antagit nationella riktlinjer för kultur- och konstutbildning. I Sverige har 97 procent av kommunerna anslutit sig till initiativet ”Kreativitet i skolan”, vars målsättning är att främja samarbetet mellan skolan och kultursektorn. I Grekland finns en kulturchef vid utbildningsmyndigheten i varje kommun, som har ansvar för att förstärka kopplingarna mellan utbildning och kultur. I Belgien (flamländska gemenskapen) drivs programmet ”Dynamo3”, som har målsättningen att hjälpa skolorna att utforma en långsiktig vision om konst- och kulturutbildning.

I sitt meddelande *Flerspråkighet: en tillgång för Europa och ett gemensamt åtagande* från 2008 beskriver kommissionen de åtgärder som behöver vidtas för att förvandla flerspråkighet till en tillgång för solidaritet och välbefinnande. Två plattformar för strukturerad dialog med näringslivet och det civila samhället har inrättats.

När det gäller tillgång till kultur generellt sett har man även gjort framsteg med digitaliseringsinsatserna. Projektet **Europeana** lanserades 2008. Kommissionen har aviserat nya åtgärder för att främja digitalisering och tillgång till kulturarv på nätet inom ramen för den digitala agendan för Europa.

Estlands strategi för digitalt kulturarv 2007–2010 omfattar en rad olika tjänster för att göra kulturarvet mer tillgängligt, bland annat samarbete mellan nationella arkiv, nationalbiblioteket, radio och tv i allmänhetens tjänst och museer.

När det gäller **mediekompetens**, dvs. kompetens att skaffa sig tillgång till och kritiskt bedöma medieinnehåll, uppmanar kommissionen i en rekommendation från 2009 medlemsstaterna och medieindustrin att öka allmänhetens medvetande om de många former av mediebudskap som de möter. Uppföljande arbete pågår genom programmet Media 2007 och den förberedande åtgärden Media International.

Portugal har infört ett program för mediekompetens och upphovsrätt som riktas till skolor. Syftet är att öka unga människors förståelse för värdet av skapande och kulturell mångfald. Slovakien har infört ett koncept för medieutbildning som tagits fram i samarbete med det civila samhället samt utbildnings- och medieinstitutioner.

Ett annat initiativ från kommissionen för att främja tillgången till kultur är förslaget om det **europiska kulturarvsmärket**¹¹ som är en uppföljning av det befintliga mellanstatliga

¹⁰ http://ec.europa.eu/culture/our-programmes-and-actions/doc/label/EHL%20decision_SV.pdf

¹¹ http://ec.europa.eu/culture/our-programmes-and-actions/doc/2519_en.htm

initiativet. Syftet med märket är att lyfta fram kulturarvsplatser som främjar och symboliserar den europeiska integrationen och EU:s ideal och historia. Märket kommer att grundas på olika kriterier, bland annat platsernas utbildningsdimension, särskilt för unga människor.

2.2. Mål 2: Främja kulturen som en drivkraft för kreativitet

Samarbetet har inriktats på kulturindustrin och den kreativa industrin och hur strategiska investeringar i kultur kan bidra till regional och lokal utveckling. Kulturens potential att **främja kreativitet och innovation** och på så vis bidra till att skapa gynnsamma förutsättningar för tillväxt och arbetstillfällen ökar alltmer, vilket bekräftas i rådets slutsatser om kultur som katalysator för kreativitet och innovation¹².

I Polens kampanj "Kultur räknas" betonas kulturens roll både i ekonomin och i samhället i stort. I Italiens vitbok om kreativitet från 2009 undersöks en modell för kreativitet och kulturproduktion, och den innehåller förslag om främjande av kreativitet.

Under **Europeiska året för kreativitet och innovation 2009** granskades även kulturens förmåga att skapa ekonomisk och social innovation. I manifestet från de europeiska ambassadörerna för kreativitet och innovation¹³ betonas att kreativitet kan skapas genom att bygga broar mellan konst, filosofi, vetenskap och näringsliv.

Resultaten från flera **undersökningar** som har genomförts av kommissionen har matats in i debatten, särskilt en undersökning från 2009 om kulturens inverkan på kreativiteten, en undersökning från 2010 om entreprenörskap inom kulturindustrin och den kreativa industrin och Eurydices tematiska rapport om konst och kulturutbildning vid Europas skolor.

Kulturindustrin och den kreativa industrin har uppmärksammats särskilt, vilket på EU-nivå kulminerade i antagandet i april 2010 av en grönbok om hur man kan skapa förutsättningar inom denna sektor för att den ska kunna bidra fullt ut till en smart och hållbar tillväxt för alla. Grönboken bygger till stor del på det arbete som har genomförts av en arbetsgrupp för kulturindustrin och den kreativa industrin och en plattform för dessa industrier, som utgör ramen för ett samråd om frågor som tillgång till finansiering, kompetensbehov för kreativt företagande och innovativa partnerskap med andra ekonomiska sektorer.¹⁴

I oktober 2009 offentliggjordes ett diskussionsdokument om inrättandet av en europeisk digital inre marknad för kreativt innehåll, t.ex. böcker, musik, filmer eller videospel. I diskussionsdokumentet analyseras hindren för fri rörlighet för kreativt innehåll på Internet. I samband med dokumentet inleds även ett offentligt samråd om förslag till åtgärder för att inrätta en verklig digital inre marknad.

I den brittiska strategin för kreativitet 2008 behandlas centrala frågor som rör statligt deltagande i kreativa industrier, dvs. färdigheter och talang, innovation, immateriella rättigheter och stöd till kreativa industrier. Litauens nya strategi för utveckling av kreativa industrier stöder det nationella nätverket för företagskuvöser för kreativa industrier. I Finlands

¹² http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/doc/CONS_NATIVE_CS_2009_08749_1_EN.pdf

¹³ http://www.create2009.europa.eu/index_sv.html

¹⁴ Se även Amsterdamförklaringen på <http://85.92.129.90/~workshop/>

utvecklingsstrategi för den kreativa ekonomin behandlas sysselsättning, företagande och produktutveckling inom den kreativa industrisektorn.

Kulturens bidrag till den lokala och regionala utvecklingen vinner också allt större erkännande. Sex miljarder euro från Sammanhållningsfonden har anslagits för kulturområdet under programperioden 2007–2013. Pengarna ska gå till skydd och bevarande av kulturarv, utveckling av kulturell infrastruktur och stöd för kulturella tjänster. Ytterligare belopp anslås under rubriker som turism, stadsförnyelse, skydd av små och medelstora företag samt informationssamhället. Kulturens bidrag till den lokala och regionala utvecklingen är även föremål för en undersökning, med målsättningen att utforma ett praktiskt verktyg för politiskt ansvariga på regional och lokal nivå samt kulturaktörer. Under utarbetandet av den nya sammanhållningspolitiken, som ska löpa från 2014, bör man ta hänsyn till de lärdomar som dragits från projekt och undersökningar på detta område och ta fram instrument för att dra största möjliga nytta av kulturområdet, särskilt kreativa industrier. Den kulturella och kreativa sektorn bör integreras i samordnade utvecklingsstrategier för regioner eller tätorter i partnerskap mellan offentliga myndigheter på olika politikområden och berörda företrädare för det civila samhället.

Irlands initiativ för kulturturism lanserades 2009 med målsättningen att förbättra samarbetet mellan konst, kultur och turism. Det rumänska kulturministeriets nya specialiserade enhet för kulturturism främjar samarbete mellan olika avdelningar för att utnyttja den fulla potentialen hos materiella och immateriella kulturarv.

Arbetet med att **ta fram metoder för en harmoniserad kulturstatistik** hanteras via den öppna samordningsmetoden. Sedan september 2009 stöder Eurostat ett nätverk av nationella statistiktjänster som samarbetar med varandra. Under två års tid kommer detta nätverk, som samordnas av Luxemburgs kulturministerium, att arbeta med den metodiska ramen för kulturstatistik, kulturindustrier och kreativa industrier, offentliga och privata kulturutgifter, kulturellt deltagande och den sociala inverkan av kultur.

2.3. Mål 3: Främja kulturen som ett väsentligt inslag i unionens internationella förbindelser

Som avtalsslutande part till Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar¹⁵ har EU åtagit sig att integrera kulturdimensionen i sina förbindelser med partnerländer och regioner.

Sedan agendan antogs har en ny strategisk ram för kultur i EU:s yttre förbindelser tagits fram. Kulturen ses alltmer som en strategisk faktor för politisk, social och ekonomisk utveckling. Nya initiativ har gett upphov till ökade medel – sedan 2007 har över 100 miljoner euro öronmärkts för kultur i tredjeländer och regionalt samarbete.

EU:s stöd till kulturellt samarbete i den region som omfattas av den **europiska grannskapspolitiken** har förstärkts avsevärt. Det finns en särskild åtgärd för denna region i EU:s kulturprogram för perioden 2009–2010, och ett nytt initiativ för regionalt och interregionalt samarbete kommer att inledas 2011.

¹⁵ Fler än 110 ratificeringar i april 2010.

En ny Euromed-strategi för kultur utarbetas för närvarande inom ramen för **Medelhavsunionen**. Kommissionen har gjort en behovsanalys och genomfört ett samråd. En särskild arbetsgrupp har utsetts av berörda partner, och den kommer att utarbeta ett förslag till strategi som ska läggas fram för ministrarna.

I **utvidgningsländerna** genomförs en omfattande insats för återställande av kulturarv. Insatsen kompletteras med en särskild upphandling inom ramen för faciliteten för det civila samhället i instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA), som särskilt riktas till oberoende organisationer. Kulturen står också i centrum för den politiska dialogen och samarbetet i det nya **östliga partnerskapet**, som inrättades 2009. Syftet med det östliga partnerskapets kulturprogram, som kommer att lanseras 2010, är att stärka kulturaktörernas kapacitet, främja regionala kopplingar och bidra till utvecklingen av kulturpolitik i partnerländerna.

År 2008 stod Slovenien värd för en konferens där "Ljubljana-processen – finansiering av återställande av kulturarv i sydöstra Europa" lanserades.

Kulturens roll i **utvecklingspolitiken** erkänns också alltmer. År 2009 inledde kommissionen en process för att stärka kulturens roll i utvecklingsarbetet, som bygger på gemensamma insatser från samtliga berörda intressenter. En kommitté av yrkesverksamma inom området från AVS- och EU-länderna har inrättats för att övervaka framstegen och bidra till utarbetandet av det tionde gemensamma kulturprogrammet med AVS inom ramen för Europeiska utvecklingsfonden (EUF)¹⁶.

Spaniens strategi för kultur och utveckling från 2007 grundas på Unescokonventionens principer.

Inom **handelsförbindelserna** betraktas den audiovisuella sektorns särskilda dubbla karaktär (ekonomisk/kulturell) fortfarande som en drivkraft för att integrera frågor som rör kulturell identitet och kulturvärden i relevanta bilaterala och multilaterala förhandlingar. I linje med Unescokonventionen lyfter man även fram behovet av att garantera förmånsbehandling för utvecklingsländerna på området för kulturella uttryck som ett sätt att främja mer välvägd utbyten. Detta har formaliserats genom undertecknandet av ett protokoll om kulturellt samarbete inom ramen för avtalen om ekonomiskt partnerskap med Cariforum-länderna¹⁷.

Nya avtal om samproduktioner av biofilm mellan Frankrike och partnerländer innehåller en fast hänvisning till Unescokonventionen.

Ett annat steg framåt har tagits genom **bilaterala partnerskap** med partnerländer som tillhör gruppen utvecklade länder eller tillväxtländer. Ett högnivåseminarium, *Russia–EU: signs on the road map of cultural cooperation*, anordnades i Moskva 2009 i samarbete mellan EU och det ryska kulturministeriet. Under 2010 inrättades nordliga dimensionens kulturpartnerskap. EU:s strategiska partnerskap med Brasilien har en kulturell dimension, som formaliserades genom undertecknandet av en gemensam förklaring 2009 mellan kommissionen och det brasilianska kulturministeriet. En strategisk förbindelse mellan EU och Mexiko inrättades officiellt i oktober 2008. En politisk dialog mellan kommissionen och det kinesiska kulturministeriet inleddes i maj 2009. Genom de särskilda åtgärderna inom ramen för

¹⁶ Se http://www.culture-dev.eu/pages/en/en_accueil.html

¹⁷ Differentierade avtal och protokoll för att genomföra och övervaka Unescokonventionen har också inletts med Sydkorea och slutförts med andinska och centralamerikanska länder.

kulturprogrammet har man även stött samarbetsprojekt, bland annat med Kina, Indien och Brasilien.

Inom det audiovisuella området är syftet med den förberedande åtgärden **Media International** att utforska möjligheter att förstärka samarbetet mellan EU-länder och yrkesverksamma från tredjeländer inom den audiovisuella industrin och främja ett dubbelt flöde av filmkonst/audiovisuella arbeten. Dessa insatser kommer att stödjas även i fortsättningen inom ramen för Media Mundus-programmet, som är uppföljaren till Media International, med 15 miljoner euro i stöd för programperioden 2011–2013.

3. ARBETSMETODER OCH PARTNERSKAP

I agendan lägger kommissionen fram förslag om olika arbetsmetoder. Kommissionen lyfter särskilt fram den öppna samordningsmetoden och en mer strukturerad dialog med kultursektorn.

3.1. Den öppna samordningsmetoden

3.1.1. Inledande erfarenheter

Genom rådets arbetsplan för kultur 2008–2010 inrättades fyra expertgrupper som skulle samarbeta genom den öppna samordningsmetoden för att utbyta erfarenheter och ta fram rekommendationer om följande prioriterade teman som fastställs i arbetsplanen:

- Kulturindustrin och den kreativa industrin.
- Synergier mellan kultur och utbildning.
- Konstnärers och andra kulturarbetares rörlighet.
- Rörlighet för konstsamlingar.

I arbetsplanen fastställs mål för varje grupp, men det visade sig vara svårt för grupperna att enas om mer specifika områden. Detta ledde i vissa fall till att arbetet försenades.

Grupperna koncentrerade sig på att utarbeta politiska rekommendationer om de flesta teman. I vissa fall har arbetet koncentrerats på att mer systematiskt samla in information om och analysera nationella arbetsmetoder.

Det är svårt att dra konkreta slutsatser efter bara två års erfarenhet, men både kommissionen och medlemsstaterna anser generellt sett att den öppna samordningsmetoden är en effektiv samarbetsmetod på kulturområdet.

Den öppna samordningsmetoden har visat sig vara en lämplig ram för nätverksarbete och ömsesidigt utbyte av kunskaper mellan de nationella förvaltningarna. Alla grupper har inriktat sig på att ta fram politiska rekommendationer, men den svåraste uppgiften är att kanalisera rekommendationerna i beslutsprocessen på EU-nivå och nationell nivå och samordna gruppernas arbete med det arbete som genomförs av rådets ordförandeskap och kommissionen.

3.1.2. Utmaningar inför framtiden

Samarbetet inom ramen för den öppna samordningsmetoden inriktas på frågor och resultat som medlemsstaterna och kommissionen kan behandla inom sina respektive behörighetsområden, för att på så sätt göra framsteg med agendans mål.

En tydligare utformning av det arbete som genomförs av grupperna, kommissionen och rådet, särskilt ordförandeskapen, kommer att stödja detta. Ordförandeskapen bör ha ett tydligt ansvar för prioriteringarna, och se till att deras program och rådets arbete bygger på resultaten från den öppna samordningsmetoden.

Möten mellan ansvariga personer inom kulturministerierna har visat sig vara ett effektivt forum för strategiska överväganden och kan bli en viktig kanal för att sprida och utnyttja resultaten från den öppna samordningsmetoden. Ett mer organiserat anordnande, där ordförandeskapen står värd för respektive möte, bör övervägas. Vid mötena bör man granska resultaten av en eller flera arbetsgrupps arbete inom ramen för den öppna samordningsmetoden, i enlighet med respektive ordförandeskaps prioriteringar.

Mot bakgrund av de förslag som medlemsstaterna lägger fram i sina nationella rapporter och förslagen från deltagarna i den öppna samordningsmetoden, föreslår kommissionen följande lösningar för att göra samarbetet mer effektivt:

- Medlemsstaterna bör genom de berörda rådsorganen fastställa både allmänna teman och mer specifika frågor som arbetsgrupperna ska granska. Högst fyra eller fem tematiska grupper är en realistisk gräns, som garanterar att kommissionen effektivt kan stödja processen och att rådet, särskilt ordförandeskapen, har tillräcklig kapacitet för att behandla resultatet av varje arbetsgrupps arbete. Grupperna bör behandla de utvalda frågorna successivt och grundligt inom en fastställd tidsgräns. Ett perspektiv på fyra år skulle möjliggöra ett hållbart samarbete, en halvtidsöversyn och en meningsfull utveckling av de tematiska frågorna.
- Rådet bör även fastställa målresultat för varje tema, t.ex. analytiska rapporter, kompendier om god praxis eller politiska rekommendationer. Man bör även undersöka möjligheterna för att sprida resultaten, inklusive via presskonferenser som ordförandeskapet håller, möten för berörda generaldirektörer, evenemang som anordnas av/med plattformar inom kultursektorn och seminarier som anordnas av kommissionen.
- Mot bakgrund av detta bör varje grupp bestämma vilka arbetsmetoder de ska använda. Det kan röra sig om allt från plenarsammanträden i Bryssel till verksamhet där man lär av varandra som anordnas av ett värdland. Grupperna bör, precis som nu, ha en eller två ordförande som utses genom nominering och beslut av gemensamma ansökningscentrum.
- Väl definierade diskussionsteman bör göra det lättare för medlemsstaterna att välja gruppmedlemmar med rätt profil. Utnämningarna kan ske årsvis för att se till att medlemmarna har en passande profil för de teman som ska behandlas under året i fråga. En del teman kan kräva djupgående kunskaper, andra en mer allmän politisk vision. En nära koppling till den politiska beslutsprocessen och stöd från berörda ministerier är mycket viktiga aspekter, vare sig grupperna utgörs av innehållsexperter

från den akademiska världen, det civila samhället eller tjänstemän från ministerier (eller båda).

- Erfarenheterna av storleken på arbetsgrupperna, med 22 eller 27 deltagande medlemsstater, har varit blandade. I princip har mindre undergrupper varit det mest populära diskussionsforumet. Aktivt utbyte och diskussioner är fortfarande målet. Detta kan t.ex. innebära utbyte av arbetsmetoder, anordnande av besök för att lära av varandra eller utarbetande av fallstudier. En metod där man successivt behandlar utvalda teman under en fyraårsperiod bör göra det lättare för medlemsstaterna att bestämma sig för vilka diskussioner som de vill delta aktivt i.
- Kulturprogrammet bör stödja grupperna, särskilt när det gäller ömsesidigt lärande och spridning.

Anpassade arbetsmetoder kommer att underlätta upptaget av resultaten från den öppna samordningsmetoden. Med tydligt fastställda teman, målresultat och spridningsmöjligheter kommer medlemsstaternas samarbete genom den öppna samordningsmetoden att ske inom en ram med tydligare milstolpar. En mer detaljerad utformning av arbetsgrupperna och de ansvariga personerna inom kommissionen och rådet, särskilt ordförandeskapet, är det övergripande målet.

3.2. Strukturerad dialog med kultursektorn

3.2.1. Inledande erfarenheter

Kommissionen står fast vid sitt åtagande att föra en dialog med kultursektorn för att ge sektorn möjlighet att tydligt framföra sina budskap i den politiska debatten på EU-nivå.

Sedan 2007 genomförs den strukturerade dialogen mellan kommissionen och sektorn inom ramen för två huvudsakliga strukturer: tematiska plattformar av europeiska sammanslutningar och det europeiska kulturforumet.

Under upptakten till Europeiska året för interkulturell dialog 2008 bildade sektorn ”regnbågsplattformen”, som fungerade som ett gränssnitt mellan det civila samhället och kommissionen för att planera och stödja det europeiska året. Sedan dess har detta utmynnat i plattformen för ett interkulturellt Europa. Med detta exempel som grund offentliggjorde kommissionen en allmän inbjudan till intresseanmälan i mitten av 2008, för att uppmuntra kulturorganisationer med en stark EU-dimension att skapa ytterligare två plattformar, en om tillgång till kultur och en om kulturindustrin och kreativa industrier.

Varje plattform har utarbetat inledande politiska rekommendationer och lade fram dem för sektorn under det europeiska kulturforumet 2009.

En viktig fördel som rapporterats av plattformarna är att dialogen med kultursektorn har fördjupats och breddats. Den strukturerade dialogen har stimulerat aktörerna inom den mycket heterogena kultursektorn att söka efter en gemensam grund. Sektorn är bättre informerad om politiska processer och är mer öppen för att engagera sig i politiken på detta område.

Beroende på vilka frågor som prioriteras kan sektorn ha svårt att identifiera de mest relevanta deltagarna i dialogen och enas om politiska initiativ i särskilda frågor. En bättre samordning av civilsamhällets dialog och det arbete som genomförs av kommissionen, arbetsgrupperna

och medlemsstaterna i rådet skulle ge en tydligare bild av när och var rekommendationer bör göras.

3.2.2. *Utmaningar inför framtiden*

Mot bakgrund av plattformarnas förslag och de förslag som medlemsstaterna lägger fram i sina nationella rapporter föreslår kommissionen följande lösningar för att göra samarbetet mer effektivt:

- De tematiska plattformarna bör ”spegla” och vara kopplade till ett särskilt område inom ramen för den öppna samordningsmetoden, i syfte att gemensamt överväga och diskutera prioriterade teman. Kommissionen kommer att fortsätta sina bilaterala kontakter med plattformarna och föreslå att ett årsmöte hålls med plattformarnas ledningar.
- Europeiska kulturforumet, som hålls vartannat år, utgör fortfarande ett viktigt tillfälle till dialog mellan det civila samhället och de politiskt ansvariga. Forumet 2009 lockade över 1 000 deltagare, och man gjorde särskilt framsteg med att integrera kulturen i berörd EU-politik. Men även mindre evenemang behövs för att skapa utrymme för diskussioner om särskilda frågor. Framtida diskussioner som leds av plattformarna och evenemang för att sprida resultaten bör samla deltagare från sektorn, ”spegelarbetsgruppen” samt politiskt ansvariga från medlemsstaterna och EU-nivå. Alternativ till finansiering genom verksamhetsbidrag kommer att utforskas, och i det här sammanhanget visar erfarenheten från pilotfasen att projektbidrag kan vara en lämpligare bidragsform för att stödja plattformarnas verksamheter.
- I vissa medlemsstater har den strukturerade dialogen med det civila samhället på kulturområdet utvecklats positivt. I Ungern samlar det kulturpolitiska rådet företrädare för staten, kulturarbetare, finansieringsorgan och fackförbund. I Rumänien har ett pilotprojekt för en dialogplattform växt till att bli en avdelning för intressenters deltagande inom ministeriet för kulturarv och nationellt arv.

Genom en mer fokuserad dialog med det civila samhället på kulturområdet kan de gemensamma insatserna för att nå politiska prioriteringar utformas på ett bättre sätt. Tematiska plattformar som ”speglar” de ämnen som behandlas i arbetsgrupperna kommer att underlätta arbetet med att överföra metoder och kunskap från det civila samhället till den politiska beslutsprocessen.

4. VÄGEN FRAMÅT

De erfarenheter som gjorts sedan agendan antogs har tydligt visat att det finns stora möjligheter till samarbete om kulturpolitik på EU-nivå, antingen genom utbyte av erfarenheter mellan medlemsstaterna för att anpassa politiken på grundval av bästa praxis, ökat deltagande av det civila samhället på kulturområdet i den politiska beslutsprocessen, eller ett enhetligare synsätt på kultur i berörda politikområden.

Den nuvarande **bredare ramen** gör det ännu viktigare att förstärka samarbetet.

Syftet med kommissionens strategi Europa 2020 är att återigen föra in EU på spåret mot en långsiktig tillväxt, med åtgärder för att främja en smart och hållbar tillväxt för alla. Kulturen kan spela en central roll i det här sammanhanget, t.ex. inom flaggskeppsinitiativ som

innovationsunionen (kreativ ekologi, icke-teknisk innovation), den digitala agendan (mediekompetens, en ny miljö för skapande och tillgång till kultur) och nya kompetenser för nya jobb (interkulturella kompetenser och övergripande färdigheter). Kulturens roll i den regionala och lokala utvecklingen bör också lyftas fram inom ramen för sammanhållningspolitiken (kreativa och interkulturella städer och regioner). Utanför EU:s gränser bör kulturens roll i utvidgningspolitiken och i de yttre förbindelserna vidareutvecklas (genom att lyfta fram EU som den perfekta platsen för skapande, främjande av välavvägda kulturella utbyten och samarbete med övriga världen).

Syftet med de förslag som läggs fram i den här rapporten är att göra samarbetet mer effektivt och se till att kulturen kan bidra fullt ut till ett intelligent, hållbart och integrerat EU.

5. SLUTSATS

Europaparlamentet, rådet, Regionkommittén och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén uppmanas att yttra sig om denna rapport.

Rådet uppmanas att vidta lämpliga åtgärder för att fatta beslut om en uppsättning av breda tematiska frågor och särskilda prioriterade frågor som ska behandlas av arbetsgrupperna inom ramen för den öppna samordningsmetoden.

Kommissionen föreslår att den ska utarbeta tematiska rapporter om de ämnen som man har enats om. Rapporterna bör bygga på resultatet från arbetsgrupperna, det arbete som har genomförts av plattformarna för strukturerad dialog och frivilliga bidrag från medlemsstaterna.